

El Marian Vayreda narrador surt revaloritzat amb un recull dels seus millors relats

Va saber convertir com ningú les històries contades a la vora del foc en relats literaris exemplars, dirigides amb mà mestra de gran escriptor. Marian Vayreda va entrar al parnàs literari amb la novel·la *La punyalada*, i el llibre testimonial *Records de la darrera carlinada*, que l'any passat va reeditar *L'Avenç*, però les seves qualitats de contista havien passat desapercebudes, no prou destacades. Potser perquè les narracions es basen aparentment en peripècies reals i tenen poca recreació novel·lesca però amb el temps, la literatura testimonial ha guanyat pes i ara resulta que aquella “modesta” proposta la podem qualificar d’ambiciosa i, per altra banda, encaixar dins de la modernitat. I segurament, també, perquè fins ara no se n’havia elaborat un recull amb cara i ulls.

L’antologia *El roure dels penjats. 15 contes, 2 poemes i 1 epístola*, publicada per l’editorial Lapsilàtzuli a cura d’Albert Mestres, ha de revaloritzar-lo com a narrador.

A més, els contes hi són finalment editats amb totes les garanties filològiques. Així, deixem enrere el desastre de les anteriors edicions d’un dels seus mi-

Marian Vayreda, famós per la novel·la *La punyalada*, va excel·lir també com a contista.

llors contes, “L’Afusellat”, que ara es publica en l’edició crítica que Antoni Tayadella va presentar a l’*Anuari Verdaguer* del 2004.

Garrotxisme inflat

L’editorial indica a la contracoberta que les narracions són ambientades a “la ter-

ra abundosa de la Garrotxa”, de manera que el conjunt configura “un retrat fidedigne d’aquesta contrada”. La nota trasllueix un patriotisme local passat de rosca, un garrotxisme inflat, atès que la majoria dels relats més importants no transcorren pas en aquesta comarca, sinó en les dels voltants, en especial les d’Osona i el Ripollès.

Així, el conte que dona títol al recull parla de set germans que “tenien aterroitzada la comarca del Collsacabra, des del Montseny a Vidrà, des de la Plana de Vic a les envistes d’Olot”: és a dir, Osona, bàsicament. “L’Afusellat”, situat principalment a la frontera entre la Garrotxa i Osona, exhibeix més topònims de la segona comarca que de la primera. I “Lo fadristerm” s’ambienta al Ripollès. En general, els relats són testimoni del que era habitual en temps de l’autor –i també ara– que la gent es movia fàcilment entre la seva comarca i les veïnes. I no diguem els pastors. En el conte “La sentència del pastor”, el bestiar deixa les “abrusades planes de l’Empordà” per pasturar a “la serralada de Puigverd, verda entre les més verdes que es troben en los repeus del Pirineu”.

LES NOTES DE VÍCTOR RIPOLL

■ Més rosat del compte

L’Adonis de Shakespeare és galta-roig (“rose-cheek”), com indica Magí Morera i Galícia en la seva versió de *Venus i Adonis*, publicada el 1917 amb un pròleg encomiàstic de Josep Carner. En canvi, l’Adonis de Salvador Oliva, en una edició **avalada** per la Fundació Pere Coromines i les editorials Ara Llibres i Curial, és pell-rosat.

■ No tant

Carme Arnau (*El paradís perdut de Mercè Rodoreda*. Edicions 62) diu que el causant de la bomba que va esclatar a Barcelona el 7 d’agost del 1919, a la Gran Via, entre el passeig de Gràcia i la Rambla de Catalunya, va ser un home, segons *La Vanguardia*, “bajo de estatura y recio”. El diari diu que era “bajo de estatura y **algo** recio”.

■ Atribució falsa

El *Diccionari de la literatura catalana* atribueix el llibre *Cinc poetes italians: Saba, Cardarelli, Ungaretti, Montale, Quasimodo*, a Osvald Cardona, llibre que és de Tomàs Garcés, atès que en signa el pròleg i la traducció, com va dir Osvald Cardona mateix en la crítica que va dedicar-li a *Serra d’Or*. En l’entrada corresponent a Garcés del diccionari, el títol

hi apareix, però **escapçat**: *Cinc poetes italians*.

■ Pacifisme extrem

El DIEC2 manté que l’adjectiu *interclassista* només indica “que comprèn més d’una classe social”. Exemple: “moviment interclassista”. Però, en plural, pot indicar que es produeix **entre** diverses classes socials. Exemple: “Tensions interclassistes”.